

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r. t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.

Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sorá 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula

Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában

Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Budapest, 1906. jan. 26.

Azon heves támadások, melyek Polónyi Géza minisztert érték, kormányválságra vezettek. A miniszter kezdetben nem akarta követni azt az utat, mely egyedül volt helyes és melyet gróf Andrássy Gyula ajánlott; kezdetben meglegedett azzal, hogy pártja fölmentő határozatban nyilatkozott a vádak felől. Végre mégis bebizonyult, hogy a törvényes ut a leghelyesebb.

A miniszterek tanácskozásra gyűltek össze, hogy a válság dolgát eldöntsék s olyképpen határoztak, hogy Polónyi marad és Andrássy is marad. Polónyi azonban megindítja a pört Lengyel Zoltán ellen.

A megoldásnak megtalált módja, a bírósági eljárás, illetve esküdszéki tárgyalás révén alkalmas lesz arra, hogy gátat vessen a herce hurczának és a szennyes áradat növekedésének. De nem hiszszük, hogy ezzel a válság is elintéződött volna. Számos körülmény és köteles tekintet okozza, hogy a krízis nem oldódik meg oly gyorsan, mint az utolsó napok benyomásai után gondolni lehetett. A minisztertanács döntése a válságot meg nem szünteti, csak elodázza.

Mindazokat a bonyodalmakat, a melyek a

válságot fölidézték, Halmos nyilatkozatától Lengyel Zoltánig és a függetlenségi párt minapi értekezletéig, mindenki ismeri. Itt van a bizalmas hölgy levelének izetlen dolga. Itt van az egész ügynek kellemetlen forgataga. Mindez annyi belső sebet tárt föl s annyira kiélesítette az ellentéteket, hogy a kormány szolidaritásáról s az ország sorsának egyöntetű, egyetértő, harmónikus intézéséről komolyan szó sem lehet többé. A koalíció pártjaiban is olyan szakadékok támadtak, a melyeket áthidalni már nem lehet. Nyilvánvalóvá vált, hogy maga a függetlenségi párt is teljesen elfordult a maga miniszterétől. Ezt tudomásul kell venni, mert e jelenséget láttatlanú és nem létezővé tenni nem lehet. Az adott körülmények között, ha lepedővel takarjuk el az örvényt, attól lehet tartani, hogy a koalícióban a belső szakadás mellett a külsőnek is mihamarább el kellene következnie. A belső meghasonlás a koalíció romlását s nagy, országos érdekek veszedelmét vonná maga után.

Fontos e pillanatban az, hogy a jelenlegi nagynehezen létrehozott békés állapot az országban föl ne forduljon. Fontos, hogy a koalíció el ne veszítse lába alól a talajt, a

melyet ugyanis dül az ellenség. A helyzet bizonytalan, a jövőt homály takarja. Nagy föladatak előtt állunk, a melyeket csak vállvetett erővel, kölcsönös bizalommal és rendületlen összetartással tudunk tisztességgel megoldani, a nemzet érdekeinek megfelelően. Meghasonlott bizalommal még csak bele sem foghatunk a ránk váró nagy föladatakba, mert a politikában normális körülmények között is, csak az egységes akarat és csak a kölcsönös bizalmon alapuló szoros összetartás biztosíthatja a sikert. Pedig most átmeneti korszakban vagyunk, a mely iránt melegen tartani az ország szimpatiaját fölülte nehéz. Ha e mellett az átmenet föntartóiban is belső láz sorvasztaná az összetartást, a bizalmat, az alkotó és föntartó erőt: akkor ezzel meg volna pecsételve a koalíció sorsa, a melynek kedvező alakulásához fűződik most az ország érdeke.

A minisztérium elhatározásában mindez okoknál fogva nem láthatunk mást, mint alkalmas expedienst arra, hogy a kormány a jelen perc nehézségeit — minden méltányos tekintet számbavételével — elhárítsa. De ezzel a válság megoldva nincs, mert az erőket visszafordítani és az eseményeket

TÁRCZA.

Őshaza. Ősművelődés.

— A „Közérdek” eredeti tárczája. —

(Folytatás.)

Sőt már a fényűzésnek is nyomára akadunk. A nyakat és karokat átylukasztot kagylókkal ékesítették és szépen megmunkált elefántcsontdarabok vagy kristályok tartották össze a füzereket. Mivel a kagylók a tengerből, a kristályok az Alpesekéből származnak, a Franciaország délnyugati részében levő Dordony barlanglakóinak ama helyekkel már kereskedelmi viszonyban kellett állaniok.

Sőt nagyon sok, és pedig a legrégebb helyeken a cserépedény gyártásához is értett az ősember. Itt-ott igen finom és ugyancsak ékes cserépedények maradványaira találtak.

Ugy látszik, hogy a kőeszközök gyártása is bizonyos vidékeknek kizárólagos ipari foglalkozása volt, mert számos ilyen telepet fedeztek fel Belgiumban, Franciaországban és másutt. Halottaikat fegyverekkel és éksze-

reikkel temették el. Egy temetőbarlangban talált roppant mennyiségű megégetett de fel nem zúzott állatsont, némelyek szerint halotti torokra és aldozatokra enged következtetni. A némely barlangban talált botokon levő czírázatok és különféle rajzok azt mutatják, hogy barlanglakó őseinknek már izlésük is volt és értettek a kő és csont metszéséhez.

Igy élt a kezdetleges ember meg nem határozható hosszú időn át.

Am az éghajlat ridegsége lassankint szünni kezdett. A barlangi medve kihalt; az iramszarvas északibb tájakra vonult. Megenyhült a lég s új állatvilág kezdte lakni a földet. Ennek természetes következménye lett, hogy az ember lassankint földművelésre és állattenyésztésre adta magát.

Az ősember egy része még a barlangokat lakja; de már e korban a folyó partokon megjelennek a sövényfonásos karámok, melyeket állatbőrökkel vagy náddal — gyékénnyel fednek be. Az eszközök is változatosabbak lettek: alkalmasabb baltákat, kalapácsokat, furókat, fűrészeket, késeket, töröket, nyilakat, lándzsákat és horgokat lá-

tunk. Sőt találunk eszközöket, melyek az akkori faipar nyomaira utalnak.

Ebből a korból sokat halljuk emlegetni az ugynevezett konyhahulladékokat, melyek néhol egész rakásokat alkotnak. Hazánkban legkiválóbb e nemű telep a borsodmegyei Szihalom. Keletkezését úgy magyarázzák, hogy az őslakók földbe vert czölöpökre építették konyháikat. A szemét és hulladék azután lassankint elvérvén a konyhát, azt elégették. Ezt idők multán újra meg újra ismételték. Így képződött a halom rétegről rétegre, s innen a sok hamu az ilyen telepeken.

Idők folytán az ember, hogy többedmagával nagyobb bátorságban lakjék, kieszelte, hogy kell konyhóit vizek fölébe czölöpökre építeni. Ilyen czölöpépítmények nem ritkák közép Európában; nálunk a Fertő tavában találtak rájuk.

Egyébiránt az ember mind nagyobb és nagyobb területet foglal el. Ahol természetes hajlékot nem talál, ott mesterséges üregeket készít magának. És ha síkságra vetette őket sorsuk, kőből vagy fából tákolták össze viskóikat. Jelentékenyen fejlődött a földművelés

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

visszacsinálni nem lehet. A kormánynak gondoskodnia kell oly módról, a melyen bölcseséggel és tapintattal véglegesen megoldja a csomót s az ország nagy érdekeit tekintve, eltávolítsa a koalíció fejéről a meghasonlás és visszavonás szellemét s megszüntesse azt a lázat, a melyet az utolsó napok zavaros és kelletlen eseményei gerjesztettek a lelkekben, az egész ország köztudatában.

Az ebzárlathoz.

Gyulafehérvárt, január 20.

Köztudomású tény, hogy a veszettség a legkínosabb és biztosan halálos kimenetelű betegség, mondani lehet: az emberiség szenvedéseinek legborzasztóbb példányképe. Ösmeretes az is, hogy e betegséget az ember valamely veszettségben szenvedő állat: farkas, macska, tulnyomóan legnagyobbbrészt azonban veszett ebek harapása következtében kapja meg. A veszettség e szerint tehát tulajdonképpen fertőzés útján emberre átvihető kutyabetegségnek mondható s mint ilyen nemesak közegészségi mint szinte inkább közbiztonsági szempontból igen fontos jellegű közügynek tekintendő.

A vele járó közveszély habár a ritkábbak közé sorozható, adott alkalommal azonban egyike lévén a legborzasztóbbaknak, mely az emberiséget fenyegeti, természetesen, hogy megfékezésére közösen és minden adott eszközzel kell sikra szállanunk. Már pedig az amugy is ily természetű ügyek iránt hazánkban tanúsított előítéletekkel szemben, mi is volna czelhezvetőbb, mint első sorban a dolog lényegének közmegvilágítása, miáltal már egy óriási lépessel az óhajtott eredményhez közeledhetnénk. Mert, habár orvostudományilag e kérdés már eléggé tisztázottnak tekinthető, a közönségben róla még mindig téves felfogások uralkodnak, a melyek igen alkalmasak arra, hogy ez ügy rendezését czelző hivatalos intézkedések óhajtott eredményét meghusítsák. Tanúság erre egyebek között azon statisztikailag kimutatott körülmény is, hogy míg Németországban minden 100.000 emberre, nálunk már minden 15.000 emberre jut egy veszett kutya.

és az állattenyésztés, a vadászat és halászat, mely utóbbit nagyban elősegítette a horog és háló használata. Buzából, árpából és kölesből kenyert sütöttek, kecskét fejtek és eledelül növényi termékeket is feldolgoztak.

Sok-sok év telt el; az ember rábukkant a fémekre és a kőmintákra eszközöket kezdett belőlük formálni. A vörös réz és az arany voltak azok a fémek, melyekkel először megismerkedett, mert ezeket a természetben tiszta állapotban találta.

Rézeszközöit az ember eleinte kovácsolás útján állította elő; ami a kőkori műveltséghez képest már nagy haladást jelentett. Azután feltalálta az ásvány olvasztását s az érczet rögökbe öntötte, amit ismét kalapácsolással alakított. Meddig tartott az emberiség e korszaka, azt meghatározni nem lehet. Csak annyit sejtethetünk, hogy a Krisztus születése előtti második évezredben feltalálta az ember, mint kell a réz és ónt úgy vegyíteni, hogy a követ helyettesítő kemény ércz álljon elő. Ez volt a bronz. Bölcsőjét a keleten kereshetjük; innen terjedt nyugot felé.

(Folytatjuk.)

Czél szerűnek találom tehát e megyében jelenleg aktuális kérdést, a meunyre azt egy rövid újságcsikk kerete megengedi, az ő mostani állapotában és különösen praktikus oldaláról az olvasó közönség elé vezetni.

A baj keletkezésének oka ugyanis, az eddigi tapasztalatok és kísérletek alapján egy bizonyos, habár alakjára nézve még ösmeretlen, kárt okozó tulajdonságaiban azonban már igen jól ösmert, a beteg állatnak központi idegrendszerében (agy-gerincvelő) és nyálkájában tartózkodó, fertőző ágensnek bizonyult. E fertőző ágens rendszeren a harapott seb útján jut az emberi egyéb módon okozott seb utólagosan beteg ebnek nyálkájával lesz megfertőzve, a mi igen könnyen megtörténhetik, ha például egy bármi csekély mértékben megsérült kezünk vagy egyéb testrészünket az eb ormánya megérinti vagy sőt azt a kutya szokásos módja szerint megnyalja.

Téves és a mesékhez sorozandó azon feltevés, mintha a veszettség magától és ebeknél nagy hőség, szomj stb. által keletkezhetnék. Ujból és újból táplálja azonban a feltevést azon gyakori körülmény, hogy valamely látszólag körmentes vidéken a veszettség váratlanul lép fel az ebek között. Ennek oka abban rejlik, hogy valamint egyéb fertőző bajnál ugy ennél is nem mindenkor lehet a keletkezés forrása kipuhatolni. Eddigi tapasztalataink és ösmereteink a betegség spontán keletkezését azonban teljesen kizárják, mert még soha sem sikerült az említett vagy egyéb momentumok útján állatokat merterségesen veszettség-betegké tenni. Ellenben, a fertőző ágensnek az állatok között való tovább terjedésére az alkalom mindig meg van adva, mert majdnem minden ugy szelid mint vad emlős állat is veszettségben megbetegedhetik. S miután ezen állatok játszás vagy verekedés közben egymást megharapni szokták, a fertőzés közöttük ez uton igen könnyen terjedhet és mert azok ha megbetegedtek rendszeren elhuzódni szoktak, a betegség sokáig felfedezetlen marad, míg végre valahol egy kutya lévén megharapva, ezzel a nyálvalya a kutyák között tovább terjed és így az emberre is átvihető.

(Folytatjuk.)

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **A hideg.** A hirtelen ránk szakadt dermesztő hideg nem hogy engedne, de egyre kegyetlenebb és több áldozatot szed. Nálunk három napon át 22 C° volt a maximum, de az még kicsi dolog a más vidékek hőmérsékletéhez képest. Abaujszántón husz Reoumur hideg van és dermesztő szélvihar dühöng. Trenesenben egyre fokozódik a hideg és már huszonhárom fok volt. Segesváron huszonhat fok hideg van és a vonatok csak két-három óras késéssel tudnak közlekedni. A külföldről még rémesebbek a jelentések. Párisban kilencz emöer megfagyott. Innsbruckban rettentő vihar tombolt. Cseherdöben a hóvihar megakasztotta a postaforgalmat és sok község egészen el van zárva a világtól. Az Óriáshegységben rettenetes hóvihar van és 22 fok hideg. Magdeburdi jelentés szerint az Elbán egészen megszünt a hajóforgalom; több hajó beekelődt a jég közé, Rómában pedig tíz czentimé-

ter magasán állt a hó, a magasabb fekvésű helyeken még egy méternyre is emelkedett. A vasuti forgalom sok helyen megakadt. A hó szüntelenül esik. Rómában és Nápolyban nagy hófúvás van és a táviró- és telefon-összeköttetés több helyen szünetel. Bukarestben három nap óta huszonhét fok hideg van.

— **Halálozás.** Szöllősy Károly, vm. törvényhatósági bizottságának tagja, f. hó 25-én meghalt.

— **A Szabad Lyceum-ban** legutóbb dr. Szilády Zoltán ismertette az idegrendszer finomabb szerkezetét Apáthy világhírű készítményeinek és rajzainak bemutatásával. Előadását a szépszámú közönség nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta. A következő alkalommal Váro Ferencz tart előadást „A remekművekről”.

— **Felolvasás.** Folyó hó 23-án esti 6 órakor a kollégium dísztermében Bartha Zsigmond tanár érdekes felolvasást tartott a költészet és tulomány viszonyáról.

— **Uj körjegyző.** Bertalan Józsefet M.-Kapudon körjegyzővé választották.

— **Sorshuzás.** Nagyenyed város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1886. évben született s az 1907. évben az első sorozási korosztályba kerülő helybeli illetőségű állításkötelesekkel a sorshuzást 1907. február 10-én vasárnap délelőtt 10 órakor a városház gyűléstermében tartja meg.

— **Jégpálya.** Nagy újság van Enyeden Pompás jégpályánk van. Talán a város vagy a Sport-Egylet, vagy a kettő jóvoltából? Nem bizony. Hanem derék diákjaink kezben hordott vízzel beöntötték a kollégium udvarát s most vígan foly rajta a korecsolyázás.

— **Tanítás-szünet.** A kanyarónak járványos fellépte miatt a tót-utca: elemi iskolában a tanítás 20 napra be van szüntetve.

— **Gyilkosság.** Mészáros Mihailát folyó hó 24-én Vakár Aurél marosszentkirályi lakos 18—19 éves legény egy bottal agyonverte, a cselekmény valószínűleg bosszúból történt. Le van tartóztatva még ugyancsak marosszentkirályi Bunea Juon is, aki szemtanuja volt az esetnek, de semmit sem tett annak megakadályozására. A terheltek kihallgatása még nem történt meg, így a tényállás nincs teljesen tisztázva, minthogy azonban a sértett kirabolva nem lett, ebből is nyilvánvaló, hogy a cselekmény ellenséges indulatból eredt. Hir szerint Mészáros a korecsmából hazafelé tartott, amidőn Vakár a saját bátyjától elkért bottal utánna ment és annyira összetörte a fejét, hogy hasonlót még az orvosok sem igen láttak.

— **Országos vásár** volt Nagyenyeden f. hó 25-dikén. A nagy hideg miatt a forgalom jelentéktelen volt.

— **Rákóczi birtokainak megvásárlása.** Darányi földmívelésügyi miniszter egymilliókétszáz ezer koronáért az állam részére megvette az 5152 kat. hold kiterjedést zborói uradalmat összes gazdasági felszerelésével együtt. Idegen kézen volt eddig ez az ősi Rákóczi birtok. Legutóbb Clary gróf és Aldringen Siegfried brüsszeli követé volt s tőlük vette meg Darányi Ignác a magyar kincstár számára.

— **Az óvodák megnyitása,** alispáni rendeletre, február hó 15-ig elhalasztott.

— **A „Peste Hotare”.** A bukaresti kiállítás tanulságai közt akadunk erre a címre, melynek neve és jelentősége sok érdekes adatot tartalmaz az oláhországiak földrajzi és politikai éretlenségéről. Lapunk jövő számában részletesen foglalkozunk vele.

— **Bérszolgák.** Nagyenyed város tanácsa közhírré teszi, hogy a képviselőtestület 1907. január 9-én tartott ülésében a hordár- vagy bérszolga-ipar gyakorlásáról szabályrendeletet alkotott, mely szabályrendelet a városi főjegyző hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt közzeszlére ki van téve s ott bárki által megtekinthető.

— **Gyilkos szénegáz.** Egy marosujvári fiú, ifj. Molnár János timárinas rettenetes halált szenvedett Tordán. A vaskályhába este tüzet rakott és lefeküdt aludni. Ugy látszik a kemence ajtaját nem zárta be jól, mert egy darab égő kőszén kiesett és ettől tüzet fogott a szoba padlózata. A fiú a nagy füstre felébredett; menekülni is szeretett volna, kabultságában azonban nem találta meg az ajtót, összeesett és megfuladt. Holttestét nevelő apja, Damó József marosujvári bányamunkás e hó 21-én Marosujvárra szállíttatta és itt temettetett el.

— **Fedák Sári föllépései.** Fedák Sári néhány hónapi szünet után tegnap lépett ismét a fővárosi közönség elé. Föllépése egy jótékonycélú, a Gyermekmenhely javára rendezett előadásban megtörtént, a mikor is a János vitéz czimszerepét játszta el. Fedák Sárinak erre az első fellépésére már minden jegy elkelt. Vasárnap este ugyancsak Fedák Sári játszik, szintén a János vitézben, a melynek kiállítását az igazgatóság a küszöbön álló tizenharmadik jubileumra való tekintettel — 322-edszer kerül ugyanis most színre a darab — feifriszítette s így a második felvonás francia milieuje most egy rokokó-udvar színes jelmezekben elevenedik meg.

— **Lueger dr.** Bécs város polgármestere, aki arra a szomorú nevezetességre tett szert, hogy amerre csak járt, minden szavából és tetteiből magyar-gyűlölet sugárzott, megőrült. A dühöngés éppen akkor tört ki rajta, mikor Bécs város bálján a trónörökösét üdvözölnie kellett volna.

— **Szerencsétlenség a bányában.** Verespatakon a kincstár bányaközszállítási vaspályáján zuzerczel telített csilléknek összeütkezése folytán abrudfalvi Szimina József l. Szion halálát lelte, a mennyiben két csille felborulván maga alá temette és azonnali halálát okozta. Miután gondatlanság esete látszik fennforogni, a vizsgálat megindított.

— **Megfagyott a kocsin.** Negyelán Márton 75 éves alsóbauczári lakos a minap Hátszegre utaztában a kocsin megfagyott. Negyelán a hátszegi járásbíróshoz volt beidéve és e miatt korán reggel elindult hazulról. Mika-Hátszegen betértek a fogadóba. A kocsis ekkor költögetni kezdte, mert azt hitte, hogy gazdája elaludt, de ekkor észrevette, hogy gazdája halott. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az öreg ember utközben megfagyott.

— **A vakok kolozsvári orsz. intézetébe** a jövő 1907—08-iki tanévre valóság, nemzetiség- és nemre való tekintet nélkül 15—16 vak növendék vétetik fel. Felvehető: 8—14 éves vak gyermekek, akiknek a vakságon kívül más testi vagy szellemi fogyatkozásuk nincsen. A növendékek vagy fizetők, vagy ingyenesek. A kérvények

május hó végéig a „Vakok kolozsvári áll. segélyezett orsz. intézete igazgatóságá"-hoz nyújtandók be; s melléklendők: születési-, orvosi-, és újraoltási bizonyítvány; szegénység esetén még szegénységi bizonyítvány. Bővebb felvilágosításokat bárkinek szívesen nyújtunk. Kolozsvár, 1907. január havában. Schannen Péter, a vakok intézetének igazgatója. — Ez intézetben a vakok mindazokat az ismereteket elsajátíthatják, amelyeket a látók iskoláiban nyújtanak nekik. Tehát megtanulnak különleges gépek segítségével írni, olvasni, számolni, rajzolni; megismertetik velük hazánk és a világ történetét, földrajzát, természetrajzát stb. Azonkívül megfelelő iparágban is ki lesz a vak növendék képezve. Képzési idő 8 év.

— **Uj vállalatok.** — Gyufagyár Nagyváradon. A fűszerkereskedők körében erős mozgalom indult meg egy gyufagyár létesítése iránt. Hír szerint már legközelebb konzorcium alakul az eszme megvalósítására. — Szövő-fonógyár Esztergomban. Egy budapesti nagyipars egy francia gyárossal 35—40 hold telket és kedvezményeket kértek Esztergom városától egy 4 millió kor. tőkével alapítandó 550—600 munkást foglalkoztató, kezdetben 20.000 orsóval és 500 szövőszékkel dolgozó textilgyárhoz, melynek tőkéjét később 10 millió koronára emelnék fel. — Fűrészgár és fafeldolgozó telepet létesít Szászvároson a Fischel & Co. bécsi czég, mihez faanyagot a Kohn Jónás és fia dévai czég szállítja. A város 6 hold területet engedett át. — A kispesti textilgyár r.-t. a f. hó 22-én alakult meg 1 millió alaptőkével. Játékgyárat tervez Sopronban Unger Alfréd, kinek Böhmsch-Einsiedelben fűrészgára van. A érolit-építőanyaggyár létesítését tervezi Aradon Kiss Jenő budapesti mérnök. — Kinaezüst gyárnak Sopronban való felállítását tervezi a Plattny és ts. bécsi czég. — Gőzfűrés-, téglá és cserépgyár r.-t. alakult Zentán az „Agrár-takarékpénztár“ részvétele mellett. — Műbörgyár r.-t. van alakulóban Aradon a Justh J. frankfurti czég égisze alatt. — Anglo-Austrian Hotel Company czég alatt Londonban 24 millió kor. tőkével r.-t. alakult, mely Magyarországon és Ausztriában nagyszállodákat fog létesíteni.

— **A jó könyv** hűséges barát, különösen a beteg emberre nézve, akinek szóra-köztetője, vigasztalója. De még többet jelent az olyan könyv, amelyből a beteg bajának természetét, tudományos ismertetését olvassa és amelyből a gyógyulás izmai utját ismeri meg. Számítalan beteg ember merit erkölcsi erőt és vigasztalást a „Modern villamos gyógymódról“ című könyvből, amely népszerűen ismerteti a csodás hatást s a frapánus eredményeket, amelyeket a beteg testbe okszerűen bevezetett villamos árammal elértek. Ez a könyv megnyitja a sötétségben tévelygők előtt a viláosság utját, mert a tudomány megdönthetetlen érvei által támogatva hirdeti, hogy a villamos gyógykezelés tekintetében az „Elektro Vitalizer“ orvosi rendelő-intézet érte el a tökély fokát. Se szeri, se száma ma már azoknak az embereknek, akik súlyos gyógyíthatatlannak

hitt betegségből az Elektro Vitalizer segítségével gyógyultak ki. Olvassák minél többet ezt a könyvet, melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld az Elektro Vitalizer orvosi rendelő-intézet, Budapest, Károly-körut 2., félemelet 50.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részv. társ.

Nagyon nehéz

sőt majdnem teljesen ehetetlen oly szert találni, mely gyermekek részére épp oly megbízható és eredményes hatása, mint a gyógycsukamájolajból alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsió; mert a Scott-féle Emulsió a fiatal szervezetbe új erőt vezet és átsegíti a fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A Scott-féle Emulsió egytáttal jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legcsékélyebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használható. A Scott-féle Emulsió sokkal jobb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „háttan nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér felvételnyel beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál: 203 1—

Dr. Budai Emil „városi gyógyszerháza“
Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

≡ Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér. ≡
Kapható minden gyógyszerházaiban.

Sz. 4715—1906. tkvi.

Árverési hirdetés.

A marosujvári kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár Részvénytársaság végrehajtató részére 260 kor. tőke, ennek 1896. évi márczius hó 10. napjától járó 8% kamatai, 84 kor. 10 fillér eddigi már megállapított egy a jelenlegi 22 kor. 30 fillérben meghatározott és az ezután felmerülő költségek, valamint az 1881. évi 60. t.-cz. 167 §-a alapján csatlakozott végrehajtató kir. kincstár 106 kor. 75 fillér tőkekövetelése és járulékaiknak behajtása végett Petrás Ilona és társai végrehajtást szenvedők elleni a gyulafehérvári királyi törvényszék, marosujvári királyi járásbíróshoz tartozó Magyarországi község határában fekvő, a 62 számú tkvben felvett s Petrás Ilona, Florea, Mózes és Mária kiskoru nevén álló A. + 23 r. sz. 246, 247 hr. sz. belsőségre 371 kor., a 24 r. sz. 564 hr. sz. szántóra 59 kor., a 26 r. sz. 818 hr. sz. szántóra 24 kor.; a 27 r. sz. 1054 hr. sz. erdőre 6 kor., a 28 r. sz. 1093 hr. sz. rétre 12 kor., a 29 r. sz. 1154 hr. sz. rétre 5 kor., a 32 r. sz. 2446 hr. sz. szántóra 33 kor., a 33 r. sz. 3007 hr. sz. szőlőre 150 kor., a 34 r. sz. 3252 hr. sz. szőlőre 66 kor., a 35 r. sz. alatti 223/56092-ed rész legelő illetményre 12 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 146 §-a alapján elrendeli.

Az árverés megtartására határnapul 1907. évi február hó 16-ik napjának d. e. 10 órája Magyarországi községben a községhezához tüzetik ki, s mint hogy a kikiáltási ára 600 koronát meghaladja az árverési hirdetmény kivonata Közérdek című lapban egyszer leendő közzététel végett végrehajtató képviselőjének kiadatik.

Bánatpénzül kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvántott értékpapirokban az árverező biztos kezéhez előre befizetendő.

A vételár három részletben fizetendő le a nagyenyedi

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermekdivatáru kereskedő,

hogy mielőtt béli és tavaszi szükségletét bárhol is beszerezni, előbb főtér. 4. szám alatt lévő raktárát, mely a közelgő idényre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, szíveskedjék megtekinteni.

m. kir. ad/hivatalnál és pedig első részlet 15 nap, a második részlet 30 nap és a harmadik részlet 45 nap alatt az árverés napjától számítva.
Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órákban ezen telekkönyvi hatóságnál és Magyar-szélye község előjáróságánál megtekinthetők.
A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Marosújvárt, 1906. évi november hó 23-án.

Sólyom,
kir. albiró.

19 1-1

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefü cukorkánál
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánpótlás van.
1 doboz 60 fillér.
Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!
244 3-12

386—1907. szám.

Közig.

Árverési hirdetmény.

Alulírott városi tanács közhírré teszi, hogy a Nagyenyed város tulajdonát képező **uszoda bérletet** 1907. évi április hó 24-től kezdődőleg három évre a városház közgyűlési termében **folyó évi január hó 30-án** (szerdán) dél-

előtt 10 órától kezdve megtartandó nyilvános árverésen bérbe adja.

Az árverési feltételek a számvevői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott a kikiáltási ár is megtudható.

A városi tanácstól.

Nagyenyed, 1907. évi január 22-én.

Sándor Jenő
polgármester h.

20 2-2

A NAGYSZEBENI
ÁLTALNÁOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölesönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A. 4 3/4% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.
- B. 5% kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.
- C. 5 1/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 80 f.
- D. 5 3/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- E. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adatnak; valamennyi kölcsön — az egyszerűsmindekorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetnek ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

<p>Pontosság! Zalkismeretesség!</p> <p>Saját érdekében hirdessen kizárólag</p> <p>LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41.</p> <p>200 napra kizárólagos képviseltete!</p>			
<p>Requiny-féle római vértisztító-szörp páratlan szer minden bőrbajnál, bujakkórban, Várbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító. Nagy Üveg 3 kor. 3 Üvegét 9 kor. utánvéttel küld: REQUINY ATTILA gyógyszerész, Budapest, VII., Kúli-ő Kerepesi út 24. A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ egyetemes készítője Érdekes prospektus ingyen!</p>	<p>KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMAST. árak csak akkor valódiak, VALÓDI SZEPESSEG VED-JEGY ECHT ZIPSER ha ezen védjeggyel vannak ellátva</p>	<p>VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR. Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért. Kis Üveg Ára 8-20 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszárakban. Postán küldi: KOBONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.</p>	<p>TUDÓBAJOSOKNAK és mindenkinek, aki köhög, rekedt, páratlan szolgálatot tesz a Balápi-féle hársfiamézsörp Mintaüvegét 8 koronáért küld APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 64.</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS elismert legolcsóbb, legszolidabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körut).</p>	<p>Hammond A világot bámulatba ejti a irógép. Kizárólagos elárúszítók: FARAGÓ TESTVÉREK Budapest, V., Arany János-u. 8. Kérjen mindenki prospektust!</p>	<p>BALASSA FÉLE UGORKATEJ Szepítő, majfoló, paitanás, mélyeser, ráncok eltűnnek az arczról a valódi angol aszpitószerrrel való bekenés által Egy Üveg Ára 2 korona. Hossz ugorakassáppan 1 K. pudér 1-20 K. Főszékhely: BALASSA KORNÉL gyógyszerész déli hely: BUDAPEST, Andrássy-út 47.</p>	<p>KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/2 millió részvénylőke. Budapest, Ó-utca 42, 44 (szájat ház), 45, 46, és Uj-utca 43. Katzer szörmeárál az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.</p>
<p>KISS SZERENCSEJE NAGY VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KÁROLY és TÁRSA BUDAPEST KOSSUTH L. U. 13.</p>	<p>BABYMIRA-CRÉM legjobb szer kiltések, ótvár, ráncok, feldörzsölt és kipállott bőr gyógyítására. Egyedüli készítő: BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB 5 doboz Ára bérn. 6 K 20 f., 10 doboz 5 K 80 f.</p>	<p>Pacific TOJÁS KÉSZÍTMÉNY tojás-sárgája helyett használható a sütés és főzésnél. NAGY MEGTAKARÍTÁS. Kapható minden főzészertelenben és drogeriában — Készítő: STROBENTZ TESTVÉREK. R. T. vegyészeti gyára, BUDAPEST.</p>	<p>„Zsorna”-féle NEPELEJTS védjegyjű férfi-nyakkendő, kintő magyar Ipari PÁRIS SZÁLLODA Szállodás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 28. sz. 100 szoba 2-20 K-tól feljebb, kizárólagos és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem, Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.</p>

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN.

Elvállalok mindenemű épület, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyesengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varró gépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, vegre mindennemű gőzcseplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árban való beszerzését. — Ajánlom a ga. daközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan aczélféjú ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tevényt kicserélek, vagy kivánság szerint átal. kitok.

Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók. Beesés pártfogást kér

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye.

12 4—104

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban vesz fel
kiadóhivatalunk.

AN ORSZ. GAZD. MUNKÁS- ÉS CSALÁDSZEGÉLYPÉNZTÁRT AJÁNLJUK JÓ INDIULATÁBA.

Levegővel és az élelmiszerrel a nagy hőmérsékleten tisztosított csöveket ezen segélypénztárnál!

Már megjelent
és kapható Cirner J. József
és Földes Ede kereskedőknél a

KÖZHASZNU NAGYENYEDI
Lőcsey Sp. Lajos-féle
NAPTÁR
1907. évre.

Leg-olcsóbb Naptár

Gazdag tartalommal, az erdélyrészi országos vásárok pontos kimutatásával és hasznos tudnivalókkal.

Ára csak 30 fillér.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják s kitünő ízűek.
Doboza 1 kor. és 2 korona
Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„Nádor“ gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-kő ut 17.
Nagyenyeden kapható
Novák István
Arany Csillag gyógyszer-tárban,
U. Kovács József
Bethlen Gábor gyógyszer-tárban.

Éljen

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

217 19—26

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLO.

A legszebb gyümölcsfák

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsta-atány
1 millió elkerítés csemete.
Sétaterfák • Díszserjék • Rozsák
Bogyogyümölcsök stb.

Kinogástalan szőlőoltványok

1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és győheres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

216 88—104

Valódi francia

színházi látcsövek
csekély havi

részletfizetésre!

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED
Budapest, VI., Eötvös-utca 32.

Látcső-árjegyzék ingyen és bérmentve.

Köhögés!

Ki ide nem figyel, maga
* * ellen vétkezik! * *

Kaiser
Caramell-cukorkái
a három fenyűvel.

Orvosiilag kipróbálva és ajánlva
rekedtség, katarrhus és köhögés
ellen.

4512 bizonyítvány igazolja,
hogy megtartja, amit ígér.
Csomagja 20 és 40 fillér.

Schiessl Károlynál,
Balászfalván.

73 23-32

Nagyenyedi kisegítő lakarékpóztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra,
sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési
díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5%, 6, 6½% mellett, kereske-
delmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet 4½ kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

14 8-104

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részv.-társaság Nagyenyed.

Dobozárugyár. Könyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage) u. m. egy-
szerű és hajlitott dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok
részére kisebb árucikkek jutányos és ezélszerű csomagolására olcsó áron szállit.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat,
meghívókat, s mindennemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, póstacsomagcímkeket, peosét-
jegyeket, czimkéket, ragjelzékeket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötözőpapírokat és mindennemű
gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó árban,
szép és izléses kiállításban.

Kitünő minőségű és legnagyobb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-

gyár, Brassóban. Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. sz.

15 4-50

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár Részv.-társaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.